

Beantwoording schriftelijke vragen artikel 47 Reglement van Orde

Kenmerk van de vraag : 24-19
Datum indienen vraag : 6 november 2024
Vraagsteller : Dhr. R.P. Schootstra (CDA)
Portefeuillehouder : Dhr. J. Boerema
Ambtenaar : Dhr. M. Wiersema
Datum akkoord college : 15 april 2025
Zaak- en stuknummer : 202504076576 / 25ZG096255

Underwerp

Soorten Management Plan (SMP)

Op 6 november 2024 heeft de CDA-fractie schriftelijke vragen gesteld over het Soorten Management Plan (SMP). Hieronder vindt u de vragen en de reactie van het college:

Ynlieding

Ter introductie: Een Soortenmanagementplan (SMP) is een plan dat wordt gebruikt om de populaties van beschermde diersoorten te ondersteunen in gebieden waar menselijke activiteiten plaatsvinden, zoals bouwprojecten en isoleren van woningen. Het doel van een SMP is om negatieve effecten op beschermde soorten te beperken en hun leefomgeving te versterken. Een SMP biedt gebiedsontheffing, waarmee activiteiten die normaal gesproken eenmalige ecologische ontheffingen vereisen, voor langere tijd (bijv. tien jaar) binnen een bepaald gebied toegestaan kunnen zijn. Dit betekent minder losse vergunningsaanvragen.

De gemeente is voornemens om een SMP op te stellen en heeft hiervoor een uitvraag gedaan voor een externe uitvoeringspartij. De start van deze opdracht is op 1 februari 2025 en loopt tot einde 2037. Het CDA heeft hier de volgende vragen over.

Fragen

1. Hoe ziet de financiering er uit van het opstellen van een SMP inclusief het mitigatie- en compensatieplan en het uitvoeren van het hiervoor benodigde ecologisch onderzoek? Welke financiële middelen worden hiervoor ingezet? (*Hierover kunnen we niets vinden in de begroting*).

Antwoord: Op 19 maart 2024 heeft het college ingestemd met het laten opstellen van een SMP en de samenhangende kosten. Destijds werden de kosten voor het SMP onderzoek en monitoring geschat op € 415.00. De dekking wordt gefinancierd uit gelden van SPUK NVI, klimaatmiddelen en CDOKE-gelden.

De inschrijving van Gras Advies voor het opstellen van een SMP is € 337.980, dat is iets minder dan geraamd. De verplichte monitoring is ingeschreven voor € 104.880. Dit is hoger dan begroot en daarmee komen de totale kosten boven de raming uit. Binnen het CDOKE-budget is ruimte om dit verschil van € 27.860 te bekostigen.

2. Wordt er gebruik gemaakt van de provinciale subsidie voor het SMP waarbij het opstellen van het SMP wordt gesubsidieerd maar daarnaast ook de alternatieve verblijfplaatsen voor soorten?

Antwoord: Ja, hiervan wordt gebruik gemaakt.

3. Hoe hoog is die subsidie?

Antwoord: Vanuit de subsidieregeling Natuurvriendelijk isoleren is via de 'SPUK Versnelling natuurinclusief isoleren' in de Provinsje Fryslân, een maximumbedrag per gemeente bepaald voor het opstellen van een SMP. Voor Achtkarspelen is dit vastgesteld op maximaal € 145.828.

Daarnaast kunnen gemeenten de kosten voor de mitigerende en compenserende kraamvoorzieningen vergoed krijgen. Hiervoor is een maximaal bedrag voor alle Friese gemeenten beschikbaar gesteld; hierbij moet worden opgemerkt dat er geen subsidie meer wordt verstrekt wanneer het subsidieplafond is bereikt.

4. In de provincie Utrecht hebben ze langer ervaring met een SMP. Zijn de geschetste procedurevoordelen in de praktijk daadwerkelijk zichtbaar?

Antwoord: Ja, de procedurevoordelen zijn in de praktijk zichtbaar:

- A. Besparing van tijd en kosten, door het vervangen van aparte aanvraagprocedures in één procedure door de gebiedsontheffing van het SMP (onderzoekskosten worden bespaard door particulieren, initiatiefnemers)
- B. Betere bescherming van soorten, ook op de langere termijn, doordat het SMP rekening houdt met wat beschermde populaties op de langere termijn nodig hebben in een gebied.
- C. Win-Winsituaties door goed doordachte aanpak op gebiedsniveau. Woningverduurzaming voor particulieren en andere ontheffing gebruikers (wooncorporaties).

Bij het starten van het SMP-dossier in Friesland heeft de Provinsje Fryslân gekeken naar de resultaten in Utrecht en voorzien de procedurevoordelen ook in Friesland.

5. De gemeente is hoogstwaarschijnlijk verantwoordelijk voor de uitkomsten en bijbehorende effecten die voortkomen uit het SMP. Moet de gemeente straks niet een groot bedrag investeren om te voldoen aan het mitigatie- en compensatieplan omdat anders de Omgevingsvergunning niet wordt verleend?

Antwoord: De kosten die hiermee gemoeid gaan, zijn nog niet bekend. Dit zal blijken uit de resultaten van het ecologisch onderzoek dat nodig is om een SMP op te laten stellen. De complexiteit en omvang van de benodigde migratie- en compensatiemaatregelen (bijvoorbeeld het creëren van nieuwe leefgebieden, het verplaatsen van dieren, het plaatsen van nestkasten) zijn van invloed op de kosten. Door het aanbrengen van alternatieve kraam- en verblijfplaatsen te combineren met werkzaamheden aan gemeentelijk vastgoed kunnen kosten gedrukt worden. Ook zoveel mogelijk sturen bij nieuwbouwprojecten op het inbouwen van voorzieningen voor gebouwbewonende soorten werkt kostenverlagend.

6. Worden deze mitigatie- en compensatiemaatregelen pas uitgevoerd wanneer er sprake is van een bouwproject of moeten vooraf overal al mitigatie- en compensatiemaatregelen worden genomen?

Antwoord: Vooraf aan het SMP-traject (en de pre-SMP ontheffing) worden al mitigatie- en compensatiemaatregelen genomen. Om te waarborgen dat de staat van instandhouding van bijvoorbeeld vleermuizen niet achteruit gaat, als gevolg van de verduurzaming, is het namelijk noodzakelijk dat er voldoende alternatieve kraamverblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten worden gerealiseerd. In 2024 zijn daarom al, in verschillende dorpen binnen onze gemeente, alternatieve kraamverblijfplaatsen in gemeentelijke gebouwen aangebracht (waaronder het gemeentehuis). Deze zijn geheel door de provincie gesubsidieerd (voor een bedrag van circa € 15.600). Daarnaast willen we, bij nieuwbouwprojecten, zoveel mogelijk sturen op het inbouwen van voorzieningen voor gebouwbewonende soorten (zoals verschillende vogel- en vleermuissoorten).

7. Hoe wordt de monitoring van minimaal 10 jaar gefinancierd? Worden hiervoor structurele middelen vrijgemaakt?

Antwoord: De monitoring van 10 jaar van het SMP wordt aanvullend op de het gebiedsdekkend onderzoek uitgevoerd door Gras Advies. Deze kosten worden gefinancierd uit SPUK NVI, klimaatmiddelen en CDOKE-gelden, zoals beschreven in het antwoord bij vraag 1.

8. Zitten er geen risico's aan pre-SMP omdat we de uitkomsten van het SMP-onderzoek niet weten waardoor je misschien met terugwerkende kracht populaties hebt verstoord.

Antwoord: We verwachten dat het benodigde ecologisch onderzoek, dat nodig is voor het verkrijgen van een SMP, circa twee jaar in beslag neemt. In de tussenliggende periode kan onze duurzaamheidsopgave niet worden stilgezet. Juist door te werken met een pre-SMP worden de genoemde risico's verkleind. Een van de voorwaarden voor het verkrijgen van een pre-SMP-ontheffing is namelijk het 'Natuurvriendelijk isoleren'. Huiseigenaren en isolatiebedrijven volgen hierbij stappen die opgenomen zijn in de (door de Provincie Fryslân opgestelde) handreiking, om de woning tijdig natuurvrij te maken. Ook kan de tijdens de pré-SMP maximaal 30% per CBS buurt worden geïsoleerd. Zodoende wordt het doden van vogels (en eieren) en vleermuizen zo veel mogelijk voorkomen en het verlies van verblijfplaatsen beperkt.

9. Hoe zit het met het buitengebied? Moeten deze initiatiefnemers wel een aparte vergunningaanvraag doen waarvoor ze zelf de portemonnee moeten trekken?

Antwoord: In overleg met de Provincie Fryslân wordt een (pre-)SMP-ontheffing aangevraagd voor woningen binnen de kernen/dorpen. Naast dat het ecologisch onderzoek vele malen langer zou duren wanneer ook het buitengebied onderzocht wordt, werkt dit ook sterk kostenverhogend. Op dit moment doen veel Friese gemeenten een beroep op ecologische adviesbureaus, waardoor de markt onder deze bureaus behoorlijk bezet is geraakt. Door ook het buitengebied aan het onderzoek te betrekken liepen we het risico dat we voor het onderzoek, in verband met de opdrachtgrootte, geen ecologen zouden vinden. Bewoners buiten de kernen vallen daarmee buiten de gebiedsontheffing.

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris,

burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong

dhr. J.D. de Vries MSc